

DASHIELL
HAMMETT

NOIR MASTERS

DASHIELL
HAMMETT

Fantomaticul
CLYDE WYRANT

Traducere din limba engleză și note
de Vali Florescu

PALADIN

Colecție coordonată de Michael Haulică

Tehnoredactori: Vasile Ardeleanu, Corneliu Frumosu

Coperta: Alexandru Daș

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Națională a României

ISBN 978-973-124-898-1

Dashiell Hammett

The Thin Man

Copyright © 1933, 1934 by Alfred A. Knopf, Inc.

Copyright renewed 1961, 1962 by Dashiell Hammett

This translation is published by arrangement with Alfred A. Knopf,
an imprint of The Knopf Doubleday Group, a division of Random
House, Inc.

© Editura Paladin, 2013, pentru prezenta ediție

Editura Paladin este un imprint al Grupului Editorial Art.

Pentru Lilian

1

Stăteam rezemat de bar într-un local¹ de pe Fifty-second Street, așteptând ca Nora să-și termine cumpărăturile de Crăciun, când o fată s-a ridicat de la masa la care stătea împreună cu alte trei persoane și s-a apropiat de mine. Era mică de statură și blondă și, fie că te uitai la fața ei, fie că te uitai la corpul îmbrăcat în haine de sport bleu, erai la fel de mulțumit.

— Ba da, am răspuns.

— Nu ești cumva Nick Charles? m-a întrebat.

Mi-a întins mâna.

— Sunt Dorothy Wynant. Nu-ți mai amintești de mine, dar ar trebui să-l știi pe tata, Clyde Wynant. Ai...

— Sigur, i-am zis, și acum îmi amintesc și de tine, dar pe vremea aia aveai doar unșpe sau doișpe ani, nu?

— Da, sunt opt ani de atunci. Fii atent: mai știi poveștile alea pe care mi le spuneai? Erau adevărate?

— Probabil că nu. Ce face tatăl tău?

A râs.

— Asta voiam și eu să te întreb. Știi, mama a divorțat de el și nu mai știm despre el decât ce mai apare din când în

¹ În original *speakeasy*, bar clandestin pe vremea Prohibiției (1920-1933).

când prin ziare, când mai face câte-o nebunie. Nu te-ai mai întâlnit cu el?

Aveam paharul gol. Am întrebat-o ce vrea să bea, mi-a spus că whisky și sifon, am comandat pentru amândoi și am zis:

— Nu, am locuit la San Francisco în ultima vreme.

A spus ușor tărăgănat:

— Aș vrea să-l văd. Mama ar face un scandal monstru dac-ar afla, dar aș vrea să-l văd.

— Și care-i problema?

— Nu mai locuiește unde stăteam înainte, pe Riverside Drive, și nu e nici în cartea de telefon, nici în registrul primăriei.

— Încearcă să iei legătura cu avocatul lui, i-am sugerat. S-a luminat la față.

— Cum îl cheamă?

— Era un tip, Mac-nu-știu-cum... Macaulay, așa îl chema. Herbert Macaulay. Stătea în blocul Singer.

— Împrumută-mi o monedă de cinci cenți, a zis și s-a dus la telefon.

S-a întors zâmbind.

— E chiar aici după colț, pe Fifth Avenue.

— Tatăl tău?

— Avocatul. Zice că tata e plecat din oraș. O să trec pe la el. Și-a ridicat paharul spre mine.

— Pentru reuniunile de familie. Auzi, ce-ar fi să...

Asta a sărit și mi-a tras o lovitură zdravănă în burtă cu picioarele din față. Nora, aflată la capătul opus al zgărzii, a zis:

— A avut o după-masă pe cinste – a răsturnat o masă cu jucării la *Lord&Taylor's*, a băgat în sperieți o femeie grasă lingându-i piciorul în *Saks'* și a fost mângâiată de trei polițiști.

Am făcut prezentările.

— Soția mea, Dorothy Wynant. Tatăl ei mi-a fost client pe vremuri, când ea era cam atâtica. Un tip cumsecade, dar cam țicnit.

— Eram fascinată de el, un detectiv în carne și oase, și-l urmăream peste tot, și-l puneam să-mi povestească despre experiențele lui, a zis Dorothy, referindu-se la mine. Îmi spunea niște minciuni gogonate, dar eu credeam fiecare cuvântel.

— Pari obosită, Nora, am zis.

— Sunt. Hai să ne așezăm.

Dorothy Wynant s-a scuzat, spunându-ne că trebuia să se întoarcă la masa ei. A dat mâna cu Nora; trebuie neapărat să venim la cocteilurile ei, locuiau la Courtland, numele de fată al mamei ei era Jorgensen acum. Ne-ar face plăcere, ar trebui să vină și ea pe la noi, noi stăteam la *Normandie* și mai rămâneam la New York o săptămână sau două. Dorothy a mângâiat câinele pe cap și a plecat.

Am găsit o masă.

— E frumoasă, a spus Nora.

— Dacă îți place genul...

Mi-a tras un zâmbet pieziș.

— Înțeleg că ai un gen preferat?

— Doar genul tău, brunete trase prin inel, cu bărbie sexy.

— Și cum rămâne cu roșcata aia cu care ai plecat azi-noapte de la familia Quinn?

— O să râzi, am zis. Voia doar să-mi arate niște gravuri franțuzești.

2

A doua zi m-a sunat Herbert Macaulay.

— Salut. Nu știam că te-ai întors în oraș până nu mi-a spus Dorothy Wynant. Ce-ai zice să ne vedem la prânz?

— Cât e ceasul?

— Unșpe jumate. Te-am trezit?

— Da, am spus, dar nu face nimic. Mai bine vii tu să iei prânzul cu noi: mă simt ca dracu' de la cât am băut aseară și nu prea am chef de alergat prin oraș... OK, hai să zicem pe la ora unu.

Am băut un pahar cu Nora, care se pregătea să plece la coafor să se spele pe cap, apoi încă unul după duș, așa că în clipa în care a sunat iar telefonul mă simțeam deja mai bine.

O voce de femeie a întrebat:

— Domnul Macaulay este cumva?

— Încă nu.

— Îmi cer scuze că vă deranjez, dar sunteți drăguț să-l rugați să sune la birou imediat ce va ajunge acolo? E important.

I-am promis ca așa am să fac.

Macaulay a ajuns vreo zece minute mai târziu. Era un tip solid, cu păr cârlionțat, rumen în obraji, destul de arătos, cam de patruzeci și unu de ani – avea vârsta mea, deși arăta mai tânăr. Umbla vorba că e un avocat destul de bun. Lucrasem de câteva ori pentru el pe când locuiam la New York și întotdeauna ne înțelesesem destul de bine.

Acum ne-am strâns mâinile și ne-am bătut amical pe spate, el m-a întrebat ce mai fac și eu i-am zis „bine”, l-am întrebat la rândul meu și mi-a răspuns „bine”, apoi i-am zis să sune la birou.

S-a întors de la telefon încruntat.

— S-a întors Wynant în oraș, mi-a zis, și vrea să mă văd cu el.

M-am întors cu băuturile pe care le turnasem.

— Păi, prânzul poate să...

— Lasă-l să aștepte, a zis, și a luat unul dintre paharele pe care le adusesem.

— E la fel de nebun cum era?

— Nu-i de râs, să știi, a spus Macaulay solemn. Ai auzit că în '29 l-au închis aproape un an de zile într-un azil?

— Nu.

El a încuviințat. S-a așezat, a pus paharul pe o masă de lângă scaun și s-a aplecat ușor către mine.

— Ce-are de gând Mimi, Charles?

— Mimi? A, nevasta... fosta nevastă. Nu știi. De ce trebuie să aibă ceva de gând?

— De regulă are, a zis el sec, apoi, tacticos: m-am gândit că tu trebuie să știi.

Deci despre asta era vorba...

— Uite ce e, Mac, n-am mai lucrat ca detectiv de șase ani, din 1927.

M-a ținut cu privirea.

— Pe cuvânt, l-am încredințat. La un an după ce m-am însurat, tatăl soției mele a murit și i-a lăsat o fabrică de che-restea, o cale ferată îngustă și alte câteva lucruri, iar eu am părăsit agenția ca să mă ocup de ele. În orice caz, n-aș lucra pentru Mimi Wynant, sau Jorgensen, sau cu o cheamă – nu m-a plăcut niciodată... și nici eu pe ea.

— A, n-am crezut că...

Macaulay a tăcut, a schițat un gest vag din mână, apoi și-a ridicat paharul. Când l-a luat de la gură, a rostit:

— Pur și simplu mă întrebam. Mimi m-a sunat acum trei zile – marți –, încercând să dea de Wynant; pe urmă, ieri, a sunat Dorothy, să-mi spună că tu i-ai zis să mă sune și că

va trece pe la mine. Am crezut că încă mai faci pe detectivul, așa că m-am întrebat ce-o fi cu toate astea.

— Nu ți-au spus?

— Ba da: voiau să-l vadă, de dragul vremurilor de odinioară. Asta poate să însemne foarte multe.

— Voi, avocații, sunteți o specie de oameni foarte suspicioși, am zis. Poate chiar îi duceau grija... lui și banilor lui. Dar ce-i cu toată tevatura asta? Se ascunde de cineva?

Macauley a ridicat din umeri.

— Nici eu nu știu mai mult decât tine. Nu l-am mai văzut din octombrie.

A mai luat o înghițitură.

— Cât mai stai în oraș?

— Până după Anul Nou, i-am zis și m-am dus la telefon să sun la *room-service* după meniu.

3

În seara aia, Nora și cu mine ne-am dus la premiera „Honeymoon” de la Little Theatre, iar apoi la o petrecere dată de un cuplu pe nume Freeman sau Fielding sau ceva de genul ăsta. A doua zi, când m-a trezit, mă simțeam cam ca dracu’. Mi-a dat un ziar și o ceașcă de cafea și mi-a zis:

— Citește asta.

Am citit răbdător un pasaj sau două, după care am lăsat jos ziarul și am luat o gură de cafea.

— Foarte distractiv, am spus. Acum însă așa da cu mare plăcere toate interviurile cu O’Brien, candidat la primărie, chiar și publicate, bașca poza indianului, pentru o înghițitură de whi...

— Nu aia, prostule. Mi-a pus un deget pe ziar. Asta!

**SECRETARA INVENTATORULUI UCISĂ
ÎN APARTAMENT A FOST DESCOPERIT TRUPUL
CIURUIT DE GLOANȚE AL JULIEI WOLF;
POLIȚIA ÎL CAUTĂ PE PATRONUL EI, CLYDE WYNANT**

Ieri, spre sfârșitul după-amiezii, trupul ciuruit de gloanțe ale Juliei Wolf, în vârstă de treizeci și doi de ani, secretara personală a lui Clyde Miller Wynant, binecunoscutul inventator, a fost descoperit în apartamentul ei de la numărul 1, pe East Fifty-four Street nr. 41, de către doamna Christian Jorgensen, care se dusese acolo în încercarea de a afla adresa curentă a fostului ei soț.

Doamna Jorgensen, care s-a întors luni după o ședere de șase ani în Europa, a spus poliției că a auzit niște gemete stinse când a sunat la ușa decedatei, așa că a decis să-l anunțe pe Mervin Holly, băiatul de la lift, care l-a chemat pe Walter Meany, administratorul blocului. Domnișoara Wolf era întinsă pe podeaua dormitorului având patru răni provocate de gloanțe de calibrul 32 și a murit fără să-și mai recapete cunoștința înainte de sosirea poliției și a ambulanței.

Herbert Macaulay, avocatul lui Wynant, a declarat poliției că nu l-a mai văzut pe inventator din luna octombrie. El a afirmat că Wynant l-a sunat ieri la telefon și a stabilit o întâlnire cu el, la care însă nu a venit; a mai susținut că nu are nici cea mai mică idee despre locul în care s-ar afla clientul său. Domnișoara Wolf, a afirmat Macaulay, se afla în slubja inventatorului de opt ani. Avocatul a spus că nu știe nimic despre familia femeii decedate sau despre viața ei personală și nu poate ajuta în niciun fel poliția cu indicii care să facă lumină asupra mobilului crimei.

Rănilile de glonț nu ar fi putut fi auto-provocate, conform spuselor...

Restul textului relua obișnuitele clișee din comunicatele de presă emise de departamentul poliției.

— Crezi că el a omorât-o? a întrebat Nora când am lăsat din nou ziarul din mână.

— Wynant? Nu m-ar mira. E nebun de legat.

— Ai cunoscut-o?

— Da. Ce-ai zice de o picătură de ceva, să-mi taie greața?

— Cum era?

— Nu era rea, am zis. Nu arăta rău deloc, avea și minte și curaj... și avea nevoie de amândouă ca să stea cu individul ăla.

— Erau împreună?

— Da. Vreau ceva de băut, te rog. Adică... așa era când i-am cunoscut eu.

— De ce nu vrei să iei un mic dejun mai întâi? Îl iubea sau erau doar afaceri?

— Nu știu. E prea devreme pentru micul dejun.

Când Nora a deschis ușa să iasă din încăpere a intrat cățeaua, și-a pus labele din față pe pat și și-a lipit fața de a mea. Am mângâiat-o pe cap și am încercat să-mi amintesc un lucru pe care mi-l spusese odată Wynant, ceva legat de femeii și de câini. Nu era chestia cu femeia, spanielul și nucul¹. Nu mi-am amintit ce era, dar am avut impresia că ar putea fi ceva semnificativ, un lucru pe care ar fi fost important să mi-l amintesc.

Nora a revenit cu două băuturi și o nouă întrebare:

— Cum e tipul?

— Înalt, peste un metru optzeci, și unul dintre cei mai uscățivi indivizi pe care i-am văzut în viața mea. Trebuie să aibă vreo cincizeci de ani acum; avea părul aproape alb când l-am cunoscut. De obicei e netuns, are o mustață

¹ Proverb cu multiple variante, cea mai cunoscută în spațiul anglo-saxon fiind cea a lui John Taylor, din secolul al XVII-lea: „Femeia, spanielul și cu nucul, / Cu cât îi bați mai mult, cu-atâta sunt mai buni.“

neîngrijită și peștriță și își roade unghiile. Am împins ușor câinele ca să-mi iau băutura.

— O poezie de om. Ce treabă ai avut cu el?

— Un tip care a lucrat pentru el l-a acuzat că i-a furat nu știu ce idee sau invenție. Rosewater îl chema. A încercat să-l impresioneze pe Wynant amenințându-l că-l împușcă, că-i aruncă în aer casa, îi răpește copiii, îi ia gâtul nevastă-sii – și nu mai știu câte altele, numai nebunii – dacă nu-i plătește ce-i datorează. Nu l-am prins niciodată – probabil că s-a speriat. În orice caz, amenințările au încetat și nu s-a întâmplat nimic.

Nora s-a oprit din băut ca să întrebe:

— Și chiar i-a furat-o Wynant?

— Nț, nț, nț, am spus. E Ajunul Crăciunului: încearcă să gândești frumos despre semenii tăi.

4

În după-masa aia am scos-o pe Asta la o plimbare, i-am explicat dragului meu suflețel că e un schnauzer și nu o corcitură între un terrier scoțian și unul irlandez, m-am oprit la Jim's pentru câteva pahare, am dat peste Larry Crowley și l-am luat cu mine, la *Normandie*. Nora tocmai turna cocteiluri pentru familia Quinn, Margot Innes, un bărbat al cărui nume nu l-am reținut și Dorothy Wynant.

Dorothy mi-a zis că voia să vorbească cu mine, așa că ne-am luat cocteilurile și ne-am dus în dormitor. A trecut direct la subiect.

— Crezi că tata a omorât-o, Nick?

— Nu, am spus. De ce-aș crede asta?

— Păi, poliția așa a... Spune-mi, te rog, era amanta lui, nu-i așa?

Am încuviințat.

— Era, pe vremea când i-am cunoscut eu.

S-a uitat lung la pahar în timp ce a zis:

— E tatăl meu. Nu mi-a plăcut niciodată. Nici de mama nu mi-a plăcut niciodată. A ridicat privirea spre mine. Nu-mi place Gilbert.

Gilbert era fratele ei.

— Nu-ți face griji. Multora nu le plac rudele lor.

— Tu îi plăci?

— Pe cine, pe rudele mele?

— Pe ale mele. Încetează să-mi vorbești ca și cum aș avea doișpe ani! mi-a zis strâmbându-se.

— Nu e vorba de asta, i-am explicat. M-am cam amețit.

— Zi, îi plăci?

Am clătinat din cap.

— Ai dreptate, Gilbert e doar un puști răsfățat. M-aș lipsi bucuros de toți.

— Care-i problema noastră? m-a întrebat, și nu era doar o întrebare de complezență, ci ca și cum chiar voia să afle adevărul.

— Diverse lucruri. În cazul tău...

Harrison Quinn a deschis ușa și a zis:

— Nick, vino și tu să joci ping-pong!

— Imediat.

— Ad-o și pe frumoasa asta cu tine.

Rânji la Dorothy și plecă.

— Bănuiesc că nu-l cunoști pe Jorgensen, spuse ea.

— Îl știu pe un anume Nels Jorgensen.

— Așa sunt unii, băftoși. Pe ăsta-l cheamă Christian. E un scump. Asta-i mama... divorțează de un nebun și se mărită cu un gigolo.

Ochii i se umeziră. Oftă lung și mă întrebă:

— Ce-o să mă fac, Nick? Avea un glas de copil speriat.

Am înconjurat-o cu brațul și am scos niște sunete care am sperat că o vor liniști. A plâns pe reverul hainei mele. Telefonul de pe noptieră a început să sune. În cealaltă cameră tocmai se auzea *Rise and Shine* la radio. Aveam paharul gol.

— Rupe-te definitiv de ei, am zis.

A început să plângă iar, cu suspine.

— Nu te poți rupe de tine.

— Sincer, nu prea înțeleg ce vrei să spui...

— Te rog, nu-ți bate joc de mine, a spus, cu glas pierit.

Nora, care tocmai intra să răspundă la telefon, m-a privit întrebător. M-am strâmbat la ea peste capul fetei.

Când Nora a zis „Alo“ la telefon, fata s-a tras repede de lângă mine și s-a îmbujorat.

— Îmi... îmi pare rău, s-a bâlbâit, n-am vrut să...

Nora i-a zâmbit înțelegătoare.

— Nu fi prostuță!

Fata și-a găsit batista și și-a tamponat grăbită ochii cu ea.

Nora a rostit în receptorul telefonului:

— Da... Să văd dacă a venit. Cine-ntreabă, vă rog?

Acoperi receptorul cu mâna și mi se adresă:

— E un tip pe nume Norman, vrei să vorbești cu el?

Am zis că nu știu și am luat telefonul.

— Alo?

O voce cumva aspră a zis:

— Domnul Charles?... Domnule Charles, înțeleg că acum ceva timp ați avut de-a face cu Trans-American Detective Agency.

— Cine sunteți?

— Mă numesc Albert Norman, domnule Charles, ceea ce probabil nu vă spune nimic, dar aş dori să vă fac o propunere. Sunt sigur că veți...

— Ce fel de propunere?

— N-o pot discuta la telefon, domnule Charles, dar, dacă-mi permiteți să vă răpesc o jumătate de oră din timpul dumneavoastră, vă promit că...

— Îmi pare rău, am zis. Sunt destul de ocupat și...

— Dar, domnule Charles, este o... Apoi a urmat un zgomot puternic: ar fi putut fi o împuşcătură sau ceva căzuse făcând un zgomot puternic. Am spus „Alo” de câteva ori, n-am primit niciun răspuns și am închis.

Nora era cu Dorothy în fața unei oglinzi, încercând să o înviorozeze cu niște pudră și ruj. Am zis „Un tip care vindea asigurări” și m-am dus în living, să-mi iau ceva de băut.

Intraseră mai multe persoane. Am vorbit cu ele. Harrison Quinn s-a ridicat de pe canapeaua pe care stătuse cu Margot Innes și a zis:

— Acum a venit momentul pentru ping-pong!

Asta a sărit și mi-a tras una în burtă cu picioarele din față. Am închis radioul și mi-am turnat un cocteil. Bărbatul al cărui nume nu-l prinsesem tocmai spunea:

— ...Vine revoluția și primul lucru pe care-o să-l facă o să fie să ne alinieze pe toți la perete.

Părea să creadă că e o idee bună. Quinn a venit lângă mine ca să-și umple paharul. S-a uitat spre ușa de la dormitor.

— Unde-ai găsit-o pe blondină?

— O știu de când o legănam pe genunchi.

— Ce genunchi? m-a întrebat. Pot să-l ating?

Nora și Dorothy au ieșit din dormitor. Pe radio am văzut un ziar, ediția de după-amiază, și l-am ridicat. Titra, cu litere mari:

**JULIA WOLF, FOSTA IUBITĂ A UNUI GANSTER;
ARTHUR NUNHEIM IDENTIFICĂ TRUPUL;
WYNANT, ÎN CONTINUARE DISPĂRUT.**

Nora, aflată lângă cotul meu, zise cu un glas șoptit:

– Am invitat-o să ia masa cu noi. Fii drăguț cu biata fetiță – Nora avea douăzeci și șase de ani –, e foarte afectată.

– Cum vrei tu.

M-am răsucit pe călcâie. În partea opusă a camerei, Dorothy râdea la ce-i spunea Quinn. Am continuat:

– Dar dacă te amesteci în problemele altora, să nu te aștepți să te pup acolo unde-o să te doară.

– De acord. Ești un fraier bătrân și impresionabil. Nu citi asta acum, aici.

Îmi luă ziarul și-l ascunse, să nu se vadă, în spatele radioului.

5

Nora n-a putut să doarmă în noaptea aia. A citit memoriile lui Șaliapin până când m-a luat somnul, după care m-a trezit, întrebându-mă „Dormi?”.

Am mormăit afirmativ. A aprins o țigară pentru mine și una pentru ea.

– Nu te-ai gândit niciodată să te întorci la munca de detectiv, măcar din când în când, doar așa, de distracție? Știi ce spun, când apare ceva special, cum ar fi Lindb...

– Draga mea, am zis, bănuiala mea e că Wynant a ucis-o, iar poliția o să-l prindă și fără ajutorul meu. Oricum, subiectul nu mă interesează deloc.

– Nu m-am referit doar la asta, ci...

— În plus, n-am nici timp: sunt prea ocupat să am grijă să nu pierzi banii pentru care te-am luat de nevastă. Am sărutat-o. Nu crezi că o băutură te-ar ajuta să adormi?

— Nu, mulțumesc.

— Atunci poate că o să beau eu ceva.

Când mi-am adus paharul cu whisky și sifon în pat, ea se uita încruntată undeva în gol.

— E drăguță, dar e dusă cu pluta, am zis. Nici n-ar putea fi altfel, fiind fata lui. Nu-ți dai seama dacă ea însăși crede ce spune și nici cât anume din ce crede ea chiar s-a întâmpat. Îmi place de ea, dar cred că te lași...

— Nu sunt sigură c-o plac, a zis Nora gânditoare. Probabil e o mică nesuferită, dar dacă fie și un sfert din ce ne-a spus e adevărat, e într-o situație groaznică.

— N-am cu ce s-o ajut.

— Ea crede că ai.

— Și tu crezi la fel, ceea ce demonstrează că, indiferent ce părere ai, întotdeauna poți găsi pe altcineva care să fie pe aceeași lungime de undă.

Nora oftă.

— Aș vrea să fii suficient de treaz încât să pot să vorbesc cu tine. Se aplecă să ia o gură din băutura mea. Îți dau cadoul de Crăciun dacă mi-l dai și tu pe al meu.

Am clătinat din cap.

— La micul dejun.

— Dar e deja Crăciunul.

— La micul dejun.

— Orice mi-ai da, a zis, sper să nu-mi placă.

— Va trebui să-l păstrezi oricum, fiindcă tipul de la Acvariu a zis că el sigur nu-l mai ia înapoi. Mi-a zis că ceilalți i-au mușcat deja coada...

— Dar nu te-ar costa atât de mult să vezi dacă o poți ajuta, nu? Are atâta încredere în tine, Nicky!